

ПРВ КВАРТАЛЕН ИЗВЕШТАЈ ОД НАБЉУДУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ДЕБАТАТА ВО СОБРАНИЕТО

септември – ноември 2015

---

*Оваа публикација е изготвена со помош на Швајцарската агенција
за поддршка и развој.*

*Содржината на публикацијата е единствена одговорност на Институт за
демократија „Социетас Цивилис“ – Скопје (ИДСЦС) и на никаков начин не може да
се смета дека ги одразува гледиштата на Швајцарската агенција
за поддршка и развој.*

Институтот за демократија „Социетас Цивилис“ – Скопје (ИДСЦС) од јуни 2014 го следи квалитетот на дебатата во Собранието. Набљудувањето во првиот циклус се одвиваше во текот на 10 месеци, односно од јуни 2014 до мај 2015 година¹. Од септември 2015 набљудувањето и оценувањето на квалитетот на парламентарната дебата продолжува поддржано од Швајцарската агенција за развој и соработка и ќе трае до декември 2017 година.

Мониторингот во овој период се фокусира на дискусиите кои се однесуваат на точки од собранискиот дневен ред кои спаѓаат во областите на владеење на право, човековите права и демократија. Во оваа насока се набљудуваат оние собраниски работни тела во чиј делокруг на работа влегуваат овие теми. Дополнително, во рамки на проектот повторно се опфатени и медиумите, односно се следи како тие известуваат за работата на Собранието.

Во текот мониторингот наодите за квалитетот на дебатата во Собранието и за медиумското известување се објавуваат јавно во вид на квартални извештаи. Пред вас е првиот квартален извештај за квалитетот на дебатата во Собранието кој се однесува на периодот од 1 септември до 30 ноември 2015 година.

---

¹ Првиот циклус на набљудување на квалитетот на дебатата и на медиумското известување се одвиваше во рамки на проектот „Собранието под лупа. Засилување на политичката дебата и делиберативниот дискурс“ финансиран од Европскиот инструментот за демократија и човекови права – ЕИДХР и кофинансиран од ИДСЦС и ИЕКОБ. Целосниот извештај за квалитетот на дебатата во првиот набљудуван циклус кој го опфати периодот од јуни 2014 до мај 2015 е достапен на следниот линк: <http://idscs.org.mk/images/parliament-watchdog/rovovska-debata-mk.pdf>

I. Резиме

- **Враќањето на опозицијата во Собранието донесе промена во повеќе аспекти од квалитетот на парламентарните дискусии** во периодот од 1 септември до 30 ноември 2015 споредено со периодот од 1 јуни 2014 до 31 мај 2015 година.
- Во период од три месеци (септември, октомври и ноември 2015) анализирани се 1660 дискусии на пратеници изнесени околу 51 различна точка од дневниот ред на собраниските седници кои се однесуваат на темите владеење на право, човекови права и слободи и јавни финансии. Во претходниот циклус на набљудување (јуни 2014 – мај 2015) кога недостасуваа најголемиот дел од опозициски пратеници и се анализираа сите точки од дневниот ред на набљудувани седници во период од 10 месеци беа анализирани вкупно 2271 дискусија. Тоа укажува на **нагло зголемување на интензитетот на собраниските дискусии како последица на враќањето на опозицијата.**
- **Драстично се зголеми интеракцијата меѓу пратениците од различните политички блокови во парламентот што се забележува преку процентот на реплики и контрареплики.** На реплики отпаѓаат најголем дел од анализираниите случаи – 75%.
- **Степенот на аргументираност е драстично опаднат споредено со претходниот период, имајќи предвид дека најзастапени се дискусиите без никакво образложение на позициите.** На второ место се оние во кои е идентификуван еден аргумент, потоа следат дискусии во кои образложението на позициите е слабо. Дискусиите во кои пратениците изнесуваат по два и повеќе од два аргументи се најмалку

застапени во набљудуваниот период.

- **Поголем дел од дискусиите на набљудуваните седници се изнесени од страна на опозициски пратеници - 55%, а помал од страна на пратеници од владејачкото мнозинство – 45%.**
- Исто како и во претходниот циклус на набљудување и во периодот септември-ноември 2015 **пратениците останаа затворени за туѓите аргументи и можноста за менување на својата позиција.** Забележани се само три случаи на укажување од страна на пратеници дека ќе ја променат својата позиција поради аргументи изнесени од пратеници од друга политичка опција.
- Во овој набљудуван период (септември-ноември 2015) **пратениците генерално беа насочени кон дискусија со своите политички противници во собранието и скоро не се осврнуваа кон своите сопартијци.** Притоа, кон аргументите и личноста на своите противници пратениците во поголем дел немаа вредносни оценки, а во помал дел искажуваа почитување.
- **Пратениците од мнозинството и од опозицијата скоро во еднаков процент не одговорија директно на аргументите и прашањата кои беа упатени до нив, туку само делумно, а делумно упатените аргументи ги игнорираа или ги извртеа.** Пратениците од опозицијата нешто почесто директно ги адресираат аргументите кои им се упатени од страна на други пратеници, а пратениците од власта почесто целосно ги игнорираа аргументите кои им беа упатени од други говорници.
- **Најголем дел, односно скоро двојно повеќе од анализираните дискусии, отпаѓаат на пратеници – 66% , за сметка на пратеничките на кои отпаѓаат 34%.**

II. Политички контекст

Согласно Уставот, Собранието ја има законодавната власт и е составено од 123 пратеници. Пратениците се избираат на непосредни избори, по пат на пропорционални изборни листи за мандат од четири години. На последните парламентарни избори, одржани во април 2014 година, партијата Внатрешна македонска револуционерна организација – Демократска партија за македонско национално единство (ВМРО-ДПМНЕ) освои 61 пратеник, а нивниот коалиционен партнер со кој ја формираат Владата, Демократската унија за интеграција (ДУИ), освои 19 пратеници. По еден пратеник во Собранието освоија партиите на Граѓанска опција за Македонија (ГРОМ) и Национална демократска преродба (НДП). Пратеникот кој мандатот го доби од НДП и покрај одлуката на партијата да го бојкотира Собранието се приклучи кон пратеничката група на ДУИ. Со тоа сега пратеничката група на ДУИ брои 20 пратеници. На 8 мај партијата Демократска обнова за Македонија (ДОМ) која има еден пратеник (Лилјана Поповска) во Собранието одлучи да ја напушти владејачката коалиција. Во периодот од јуни 2014 до крајот на август 2015 пратениците од најголемата опозициска коалиција предводена од Социјалдемократскиот сојуз за Македонија (СДСМ), која на изборите освои 34 мандати, ја бојкотираше работата на Собранието. Од 1 септември 2015 пратениците од коалицијата на СДСМ се вратија во парламентот и учествуваат во неговата работа.

Најголемите партии од власта и опозицијата по бурниот политички период настанат по предвремените парламентарни избори во април 2014 во кој се објавија низа скандали поврзани со незаконско прислушкување и се случија протести, на 2 јуни со посредство на комесарот за проширување на ЕУ Јоханес Хан постигнаа договор²

---

² Договорот во јавноста го доби името „Договорот од Пржино“ според населбата во Скопје во која е сместена резиденцијата на ЕУ во која се одвиваа политичките преговори меѓу лидерите на четирите најголемите партии во Македонија, ВМРО-ДПМНЕ, СДСМ, ДУИ и ДПА.

за надминување на кризата. Договорот содржи серија на мерки со конкретни рокови кои треба да помогнат да се надмине политичката криза која се разви по објавувањето на прислушуваниите разговори. Мерките се однесуваат на враќање на опозицијата во Собранието, организирање на нови парламентарни избори, оставка на актуелната влада пред изборите, формирање на влада во која на клучни ресори ќе бидат именувани министри од опозицијата, реформи во изборното законодавство, формирање на специјално јавно обвинителство со мандат да ги истражи наводите од објавените снимки.

Во меѓувреме експертски тим ангажиран од Европската комисија предводен од Рајнхарт Прибе, поранешен директор на Директоратот за Западен Балкан во Европската комисија подготвија детален извештај за проблемите во повеќе области. Извештајот се осврнува на правосудниот систем, контролата на работата на службите за безбедност, проблеми при организирање избори, состојбата со медиумите и насоки за реформи во сите овие полиња за да се подобри состојбата. Извештајот е доставен до Собранието и служи како патоказ за спроведување на реформи во наведените области.

Од 1 септември опозицијата се врати во Собранието и тоа сега работи во полн состав. Во набљудуваниот период септември-ноември 2015 владеачкото мнозинство во Собранието брои 81 пратеник, а опозицијата 42 пратеници.

Според договорот, опозицијата во октомври доби неколку министерски места во владата на Груевски како во министерствата за внатрешни работи и за труд и социјална политика. Опозициски заменици министри се поставени во министерствата за финансии и земјоделство со цел да ја контролираат работата на клучните државни институции во периодот до спроведувањето на изборите.

Партиите со низа одолговлекувања во преговорите кои се одвиваат меѓу нивните работни групи во Клубот на пратениците со медијација на посредникот Питер Ванхоуте ангажиран од страна на ЕУ и САД,

ги пробија претходно договорените рокови за спроведување на реформите. Сè уште (состојба од јануари 2016) траат преговорите за областите правосудство и медиуми.

Според „Договорот од Пржино“ владата на премиерот Никола Груевски во текот на јануари 2016 треба да поднесе оставка и преодна влада да организира нови парламентарни избори кои треба да се одржат во април 2016 година.

Пратениците во Собранието од двете политички опции скоро без дискусија ги прифатија одлуките постигнати во меѓупартиските преговори надвор од Собранието. На собраниските седници пратениците веднаш ги прифатија и изгласаа предложените одлуки како формирањето на Специјално јавно обвинителство, изборот на јавниот обвинител, изборот на опозициските министри, формирањето на анкетна комисија за скандалот со прислушкувањето, изменувањето на составот на Државната изборна комисија...

III. Наоди од набљудување

• Тип на дискусии

Во набљудуваниот период за само три месеци се анализирани 1660 дискусии на пратеници што укажува на остро зголемување на интензитетот на дебатата во парламентот. За споредба, во претходниот набљудуван период од јуни 2014 до мај 2015 за десет месеци се анализирани вкупно 2271 дискусија. Дискусиите во периодот септември-ноември 2015 се изнесени во рамки на 51 точка од дневниот ред на пленарните седници и на седниците на работните тела кои се поврзани со темите владеење на право, човекови права и

слободи, транспарентност и отчетност³.

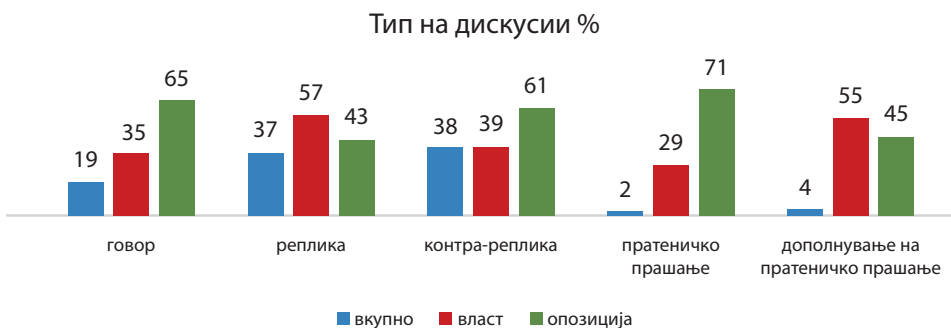
Според типот, најголем дел од дискусијата отпаѓа на реплики (37%) и контра-реплики (38%), односно дури 75% од анализираниите дискусии припаѓале на еден од овие два типа.⁴ Само 19% од сите дискусии отпаѓаат на говори. Тоа е голема разлика споредено со претходниот мониториран период (јуни 2014-мај 2015) кога од вкупниот број на дискусии дури 72% беа говори, 14% реплики и 14% контра-реплики.

Ако се анализира според политичката припадност на говорниците, во периодот септември-ноември 2015 поголем дел од говорите отпаѓаат на опозициски пратеници – 65%. Реплики почесто имаа пратеници од власта – 57% , а поголем дел од контра-репликите се изнесени од опозиционери – 61%. Најголем дел од пратеничките прашања отпаѓаа на опозицијата 71%, а пратениците од власта имаа повеќе дополнувања на пратенички прашања – 55%.

---

3 Комисија за финансирање и буџет, Комисијата за политички систем и односи меѓу заедниците, Анкетна комисија за заштита на слободите и правата на граѓанинот, Анкетна комисија за скандалот со прислушувањето, Комисија за надзор над спроведувањето на посебната истражна мерка следење на комуникациите од страна на Министерството за внатрешни работи, Управата за финансиска полиција, Царинската управа и Министерството за одбрана и Комисија за надзор над работата на Управата за безбедност и контраразузнавање и на Агенцијата за разузнавање.

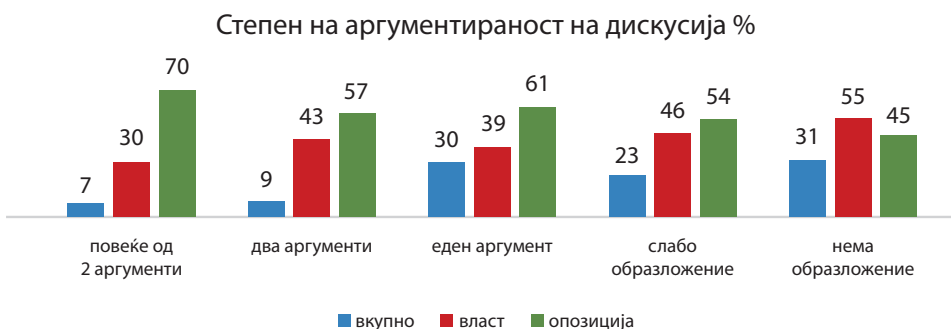
4 Според Деловникот на Собранието говорите на собраниските седници се ограничени на 10 минути. Репликите траат 3 минути, а контра-репликите 1 минута. Исклучок од ова правило се седниците на кои се расправа за Буџетот во Комисијата за финансии и буџет на кои членовите на работното тело во текот на општиот претрес можат да говорат повеќе пати во траење од вкупно 20 минути, а координатор на пратеничка група вкупно 30 минути.

• Степен на аргументација

Со зголемувањето на интеракцијата меѓу пратениците и со продлабочувањето на дискусиите, се намали степенот на аргументираност на дискусиите. Според тоа колку аргументи се идентификувани во обраќањата на пратениците скоро една третина отпаѓа на дискусии во кои не е забележано никакво образложение на позициите - 31%. Втората третина - 30% се дискусиите во кои е идентификуван еден аргумент со кој говорникот ја образложил својата позиција. Во 23% од дискусиите образложението е слабо, односно пратеникот изнел некакво образложение, но недоволно за да се смета за целосен аргумент. Два аргументи се забележани само во 9%, а повеќе од два во 7% од сите анализирани дискусии на пратениците.

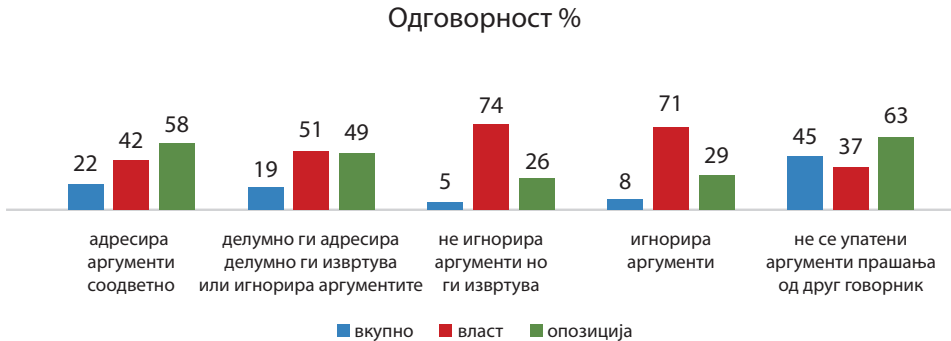
Големиот процент на дискусии – 31% во кои нема никакво образложение ја отсликува длабоката политичка поларизираност на пратениците. Овие дискусии најчесто се однесуваат на обраќања на пратеници во кои тие ги напаѓаа своите колеги од спротивната политичка опција притоа изнесувајќи гледишта кои се однесуваат на други теми неповрзани со темата на дневниот ред за која земале збор. Пратениците во овој период често пати повеќе се осврнуваа како политичките партии се однесуваа во минатото кон одредени проблеми наместо да се фокусираат на темите кои беа на дневниот ред на Собранието.

Во поглед на размената на аргументите, во 45% од анализираниите дискусии е забележано дека кон говорникот чија дискусија е анализирана не се упатени прашања или аргументи од претходни говорници. Во 22% од случаите од страна на претходни говорници се упатени прашања или аргументи и говорникот одговорил директно на аргументите без да ги избегнува или извртува. Во 19% од случаите говорникот на кој му биле упатени прашања или аргументи во својата дискусија одговорил само на дел од нив, а другите или ги игнорирал или ги извртил. Во 5% од дискусиите говорникот целосно ги игнорирал аргументите или прашањата упатени до него.

Ако оваа категорија се анализира преку политичката припадност на говорниците на кои им биле упатени аргументи или прашања од претходни говорници произлегува дека во набљудуваните дискусии опозиционерите нешто почесто директно одговараа на аргументи упатени до нив од други говорници - 58% споредено со пратениците од мнозинството - 42%. На двете политички опции отпаѓаа скоро идентичен процент на дискусии во кои пратениците само делумно одговорија соодветно на упатени аргументи, а делумно ги извртуваа или игнорираа тие аргументи. На пратениците од мнозинството отпаѓаат најголем дел од дискусиите во кои говорниците не ги игнорираат аргументите упатени до нив од други пратеници, но во својот одговор ги извртуваат тие аргументи и притоа не го даваат

бараниот одговор. Исто така, на пратеници од мнозинството отпаѓа поголем дел од дискусиите во кои говорниците на кои им се упатени аргументи целосно ги игнорираат или воопшто не се осврнуваат на нив.

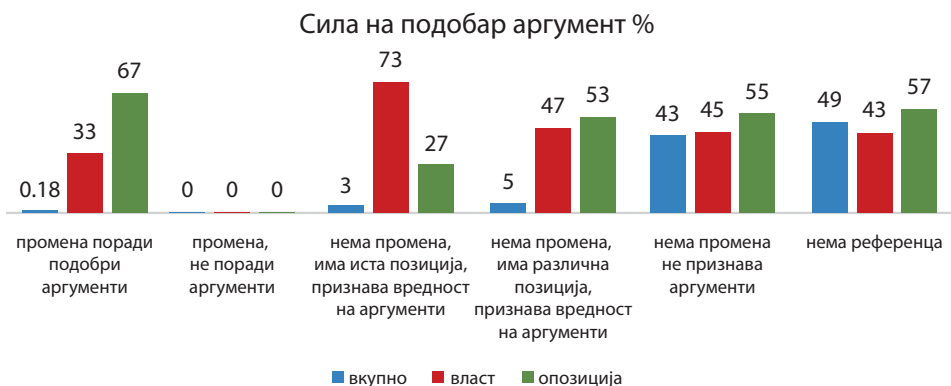
• Сила на подобар аргумент и во чие име се изнесуваат аргументите

И покрај драстичното зголемување на интеракцијата меѓу пратениците откако опозицијата се врати во законодавниот дом непроменета останува отвореноста на пратениците кон туѓите аргументи и позиции. Во периодот септември – ноември 2015 во три случаи од 1660, пратеници укажаа дека ќе ја променат сопствената позиција поради подобри аргументи или позиции на други пратеници. Во два случаи се работи дискусии на опозициски пратеници, а во еден на пратеник од мнозинството. Во периодот јуни 2014 – мај 2015 од вкупно 2271 дискусија беше забележан само еден случај на ваква промена на позицијата.

Во 49% од дискусиите говорниците воопшто не се осврнале на аргументи изнесени од други пратеници. Во 43% од случаите говорниците воопшто не ја признале вредноста на аргументите изнесени од други пратеници. Овие случаи нешто почесто отпаѓаат на

говорници од опозицијата.

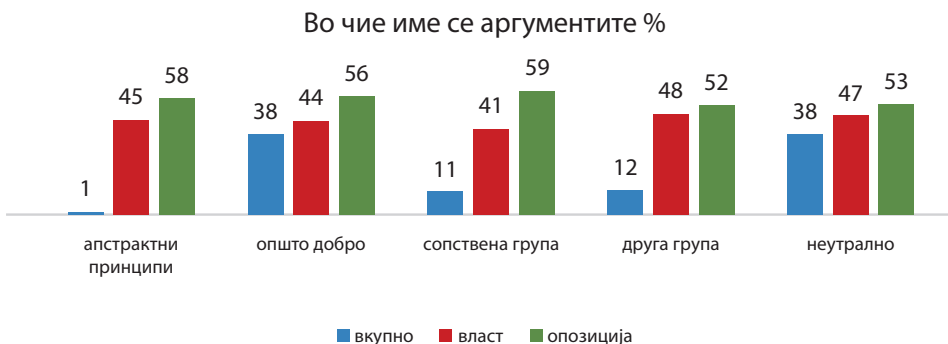
Во 5% од дискуиите (79 случаи) пратеници кои немаа иста позиција со претходните говорници (најчесто од различна политичка опција) ја признаа вредноста на нивните аргументи. Во 4% пратеници кои имаа иста претходна позиција со другите говорници (најчесто од иста политичка опција) ја признаа вредноста на аргументите изнесени од други говорници. Свкупно, анализата според овој критериум укажува дека отвореноста и подготвеноста на пратениците кон аргументите на нивните противници во набљудуваниот период е мала. Со други зборови, пратениците не демонстрираа отвореност и подготвеност за прифаќање на туѓите позиции со цел одлуките кои ќе ги донесат да бидат поопфатни и во насока на општото добро на сите граѓани.

Во набљудуваниот период пратениците во најголем дел од своите дискусии – 38% ги поврзуваа изнесените аргументи со општото добро на сите граѓани и на општеството. Во ист процент е забележано дека говорниците беа неутрални односно не ги поврзаа своите аргументи со евентуални придобивки или последици од нив за сите граѓани или за поединечни групи. Во 12% од случаите говорниците ги поврзаа своите аргументи со придобивки или последици за други групи. Под други групи се подразбираат политичка, етничка,

религиозна, професионална, или социјална група со која пратеникот не се идентификува, но кон која се осврнува во својата дискусија и во име на која ги насочува своите аргументи. Во 11% од дискусиите говорниците ги поврзале своите аргументи со сопствената група. Во 1% пратениците ги поврзале аргументите со апстрактни принципи како мир, благосостојба, социјална правда итн.

Пратениците од опозицијата почесто ги поврзуваа своите аргументи со општото добро на сите граѓани, но и со сопствените групи и со други групи во општеството споредено со пратениците од мнозинството.

• Почит, прекини, ограничувања и гестикулации

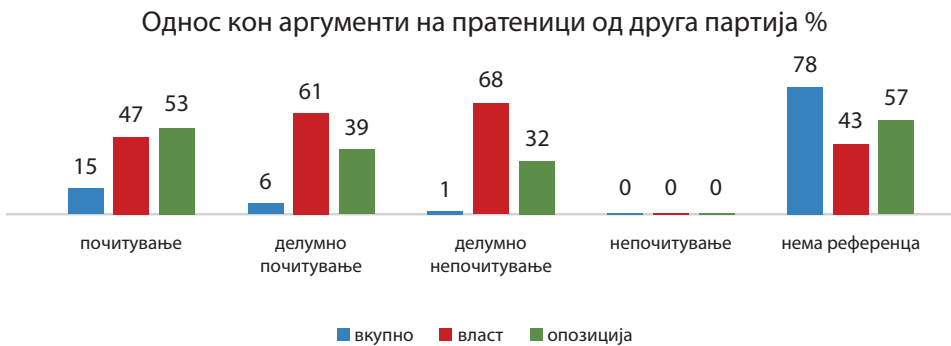
Пратениците во периодот септември-ноември 2015 различно се однесуваа кон аргументите и кон говорниците од различна политичка опција споредено со претходниот набљудуван период јуни 2014-мај 2015. Разликата е во тоа што во првиот циклус на набљудување кога на собраниските седници недостасуваа најголемиот дел од опозициските пратеници говорниците повеќе изнесуваа вредносни оценки кон дискусиите и кон пратеници од сопствената политичка опција со тоа што процентот на почитување беше поголем - 42%. Во актуелниот циклус на набљудување кога пратениците од опозицијата се вратија

во парламентот говорниците скоро воопшто не се осврнуваа кон аргументи и кон пратеници од сопствените политички опции.

Во периодот септември – ноември 2015 кон аргументите на своите противници, говорниците во 78% не изнесоа никаква, ниту позитивна, ниту негативна оценка. Во 15% од случаите изразија почитување, а во 6% делумно почитување. „Делумното почитување“ значи дека говорниците во поголем дел од своите дискусии изразија почитување или биле неутрални, а во помал дел изразија непочитување.

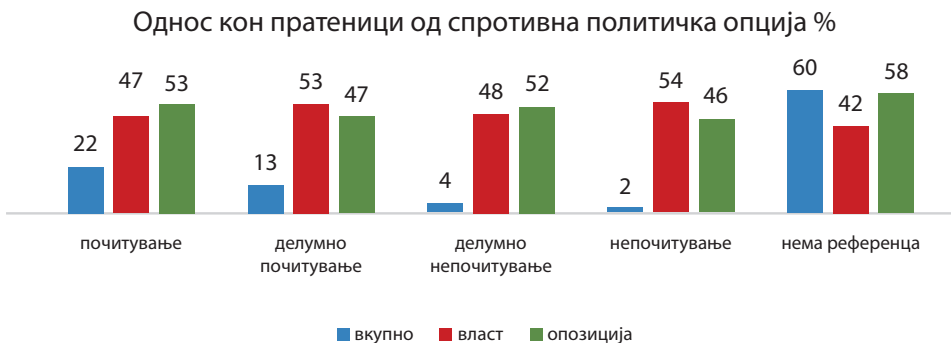
Ако односот се анализира од аспект на политичката припадност на говорниците, од дискусиите во кои не е искажан никаков однос кон аргументите на пратеници од друга партија отпаѓаат на говорници од опозицијата – 57%, а 43% на говорници од мнозинството. Од дискусиите во кои е изразено почитување кон аргументите на другите говорници 53% се на опозициски пратеници, а 47% на пратеници од мнозинството. Од дискусиите во кои е забележано делумно почитување кон аргументите на други пратеници, 61% отпаѓаат на пратеници од мнозинството, а 39% од опозицијата.

Во односот кон другите пратеници, говорниците во првиот циклус на набљудување јуни 2014 – мај 2015 во 60% од случаите изразија почитување. Тоа во најголемиот дел од случаите се однесуваше на

пратеници од иста политичка опција. Во актуелниот набљудуван период септември-ноември 2015 во 60% од случаите говорниците не изнесоа никаква оценка за други пратеници од друга политичка опција, а во 22% изразија почитување. Во 13% изразија делумно почитување, во 4% делумно непочитување, а во 2% целосно непочитување кон личноста на пратеници од друга политичка опција. „Делумното непочитување“ значи дека говорниците во поголем дел од дискусиите ги напаѓале своите колеги на лична основа, а во помал дел искажале почитување или биле неутрални. Како „непочитување“ се забележани сите случаи во кои говорниците во дискусиите целосно искажале непочитување кон други пратеници односно ги напаѓале своите колеги врз лична или партиска основа.

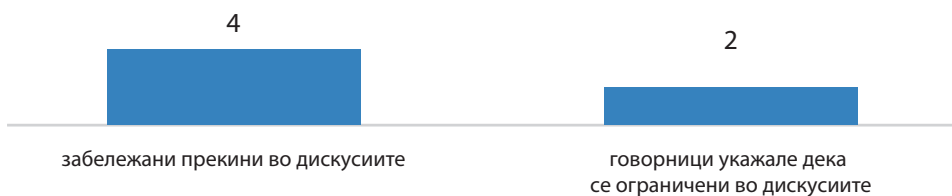
Од аспект на политичката припадност на говорниците, нешто поголем дел од дискусиите во кои е изразено почитување кон говорници од друга партија припаѓаат на опозициски пратеници – 53%. Кај пратеници од мнозинството отпаѓаат нешто поголем дел од дискусиите во кои е забележано делумно почитување – 53%. Кај опозиционерите се забележани нешто повеќе случаи на делумно непочитување – 52%, а кај мнозинството нешто повеќе случаи во кои е изразено непочитување кон личноста на пратеници од другата политичка опција – 54%.

И покрај интензивните дискусии меѓу пратениците во периодот

септември – ноември 2015 бројот на прекини е релативно мал. Само во 4% од дискусиите (59 случаи) се забележани прекини помали од 10 секунди. Тука се опфатени сите прекини причинети најчесто со упаѓање на други пратеници во дискусијата на говорникот со довикување или коментирање од место, но по прекилот говорникот го продолжил својот исказ. Во 2% од дискусиите (38 случаи) говорниците укажаа дека не се во можност да дискутираат поради ограничувања од други пратеници во салата што најчесто се состоеше од бука, довикувања и невнимание на другите учесници на седницата. Не е забележан случај на физичко ограничување на дискусијата на некој говорник.

Прекини и ограничувања на дискусиите %

Во поглед невербалната комуникација во набљудуваниот период септември – ноември 2015 забележано е дека говорниците гестикулираа во 60% од случаите и тоа во насока на дополнување и истакнување на делови од своите дискусии. Во 9% од настапите е забележано дека говорниците користеа реквизити со кои ги дополнуваа дискусиите. Тоа најчесто се однесува на прикажување на различни документи и хартии кои од говорниците им ги прикажуваа на другите учесници и на јавноста како дополнување на дискусиите. Во 1% од случаите е забележано дека говорници гестикулираа кон другите учесници на седницата, но не е забележан случај во кој се работи за навредливо или напаѓачко гестикулирање кон други пратеници. Во 30% од случаите не е забележано дека говорниците покрај вербалниот исказ користеа и

невербална комуникација.

IV. Демографија на говорници, предлагач на акт и постапка во која се разгледува законот

Демографската структура на говорниците чии дискусии се анализирани во периодот септември - ноември 2015 е следната:

Пол: мажи 66%, жени 34%

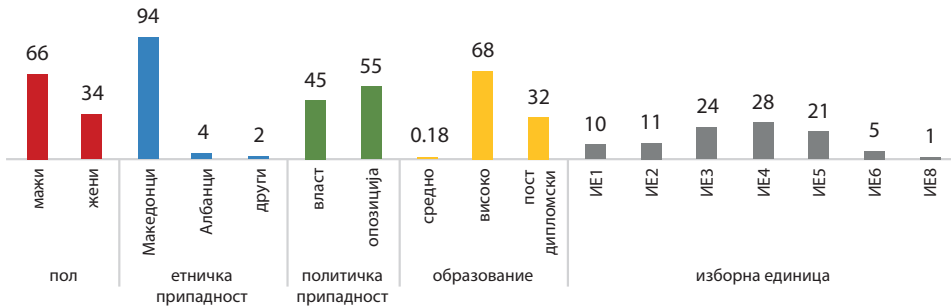
Етничка припадност: Македонци 94%, Албанци 4%, други 2%;

Политичка опција: власт 45%, опозиција 55%

Степен на образование: со средно образование 0,18%, со високо образование 68%, со постдипломски студии (магистерски и докторски) 32% .

Изборна единица: ИЕ1 10% , ИЕ2 11%, ИЕ3 24%, ИЕ4 28%, ИЕ5 21%, ИЕ6 5% и ИЕ8 1%.

Демографска структура на говорници %

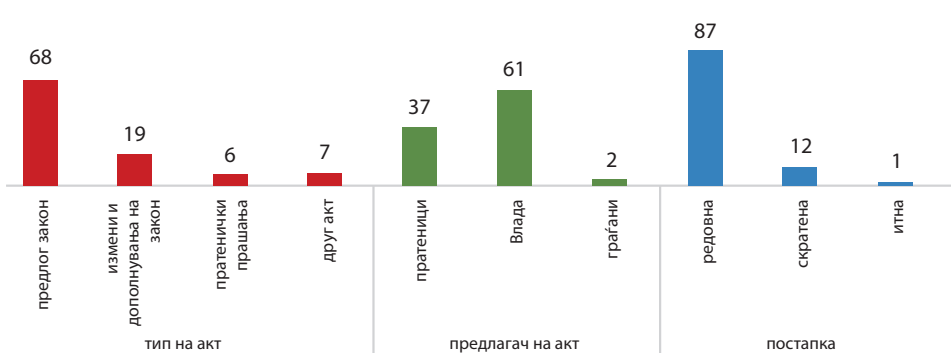
Во набљудуваниот период дискусиите на пратениците се изнесени на седници на кои точките од дневниот ред беа:

Тип на акт: предлог-закопи 68%, измени и дополнувања на закон 19%, пратенички прашања 6% и други акти 7%;

Предлагач: пратеници 37%, Владата 61% и граѓани 2%;

Постапка во која се разгледува: Во редовна постапка 87%, скратена 12% и итна 1%.

Институционален контекст во кој се изнесени дискусиите %

V. Методологија на истражување

Квалитетот на дискусијата во Собранието се анализира со користење на „Индексот за квалитет на дебата“. Индексот е инструмент кој овозможува секој одделен акт на говор на набљудуваната седница да се кодира според неколку главни карактеристики:

- Степен на аргументираноста на говорот (колку аргументи има во секоја дискусија);
- Степен на почит на говорникот кон другите пратеници и нивните аргументи;
- Отвореност за прифаќање на туѓите аргументи и менување на сопствените ставови поради поквалитетни аргументи изнесени во расправата;
- Дали пратениците образложуваат во име на чии интереси ги застапуваа своите ставови;
- Дали пратениците можат непречено да ги изнесат своите ставови.

Со мониторингот се опфатени расправите кои се однесуваат на точки од дневниот ред поврзани со темите: владеење на право, човекови права и слободи, европски интеграции, јавни финансии и други за кои ќе се утврди дека се од интерес за истражувањето. Во таа насока се следат дискусиите на пленарните седници на Собранието и на следните работните тела:

- Комисија за финансирање и буџет;
- Комисија за политички систем и односи меѓу заедниците;
- Комисија за избор и именувања;
- Комисија за локална самоуправа;

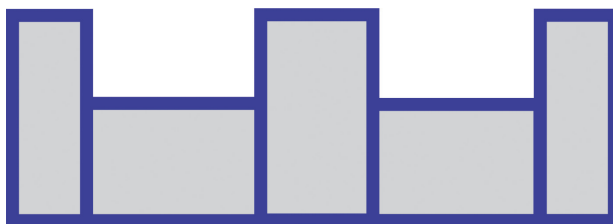
- Комисија за европски прашања;
- Анкетна комисија за заштита на слободите и правата на граѓанинот;
- Законодавно правна комисија.
- Комисија за европски прашања;
- Анкетна комисија за заштита на слободите и правата на граѓанинот;
- Други работни тела.

Проект Собранието под лупа

Проектот „Собранието под лупа“ е финансиран од Швајцарската агенција за поддршка и развој. Во делот на активностите вклучува 28 месечно набљудување на квалитетот на собраниската дебата и набљудување на тоа како медиумите известуваат за работата на Собранието.

Набљудувањето на собраниската дебата и на медиумското известување започна во септември 2015 и ќе трае до декември 2017 и ќе вклучува анализа и известување на добиените сознанија од мониторингот на секои три месеци. Во проектниот период ќе се изработат 9 квартални извештаи за квалитетот на дебатата во парламентот и 9 квартални извештаи за медиумското известување за работата на пратениците. Во рамки на проектот ќе се спроведат и ќе се објават резултатите од две теренски истражувања на јавното мислење за перцепциите на граѓаните за работата на Собранието.

Проектот претставува продолжување на проектот „Собранието под лупа засилување на политичката дебата и делиберативниот дискурс“ кој беше финансиран од Европскиот инструмент за демократија и човекови права – ЕИДХР и се спроведе во периодот од февруари 2014 до октомври 2015 година.

СОБРАНИЕТО ПОД ЛУПА Засилување на политичката дебата и делиберативниот дискурс